

Möjliggöra fler spontanaktivitetsytor

- Författare: Gävle kommun
- **Möjliggöra fler spontanaktivitetsytor – förstudie och handlingsplan**
Beslutad av Kultur & Fritidsnämnden 2023-12-12
- Dnr: 23KFN172
- Dokumentansvarig: Livsmiljö Gävle, Fritid
- Foto och illustrationer: Gävle kommun

Innehållsförteckning

Möjliggöra fler spontanaktivitetsytor	1
Förstudie.....	3
Trender	4
Trender i andra kommuner	5
Efterfrågan	6
Efterfrågan i Gävle kommun.....	7
Kartläggning	10
Kartläggning av Fritids spontanaktivitetsytor.....	11
Behov	14
Behovsanalys och bedömning.....	15
Identifierade behov i kommunen	19
Identifierade behov i respektive planeringsområde	20
Handlingsplan.....	26
Möjliggöra spontanaktivitetsytor	27
Fritids möjliggörande av fler spontanaktivitetsytor	28
Tillgodose behov	29
Utveckla befintliga platser	29
Marknadsföring.....	30
Samverkan.....	30
Fortsatt arbete	31
Fortsatt arbete	32

Förstudie

Inledning

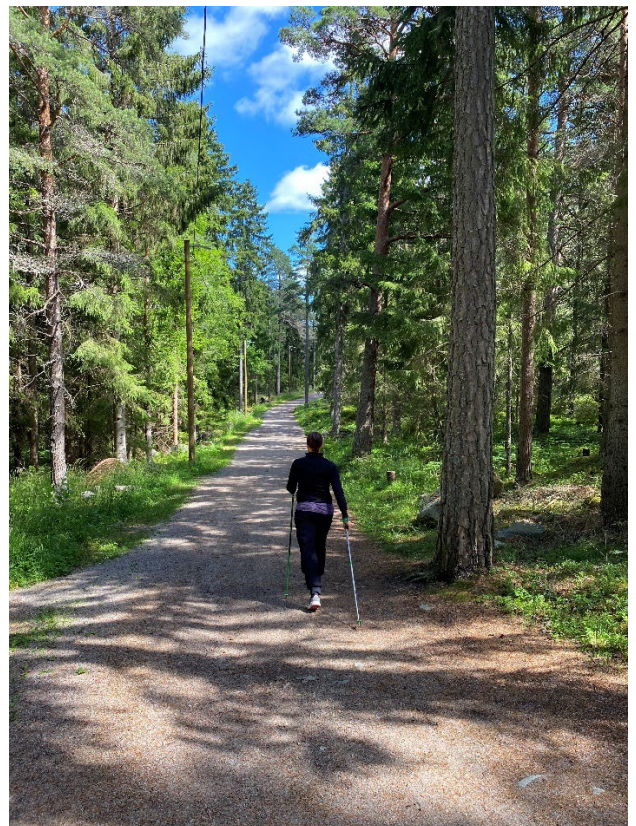
Denna förstudie genomfördes för att belysa var och varför nya spontanaktivitetsytor ska möjliggöras. Detta genom att belysa trender, titta på vad invånare i kommunen efterfrågar, kartlägga befintliga ytor och ytor som kan tänkas användas till spontanrörelse.

För att få en överblick av trender i andra kommuner genomfördes en omvärldsbevakning. 12 kommuner som är i jämförbar storlek med Gävle kommun sett till invånarantal tillfrågades.

Under 2021 tillfrågades Gävle kommuns invånare vilka ytor de efterfrågar och var de önskar dem. Denna enkät har sammaställts för att ge en bild av efterfrågan i kommunen.

Fritids befintliga spontanaktivitetsytor och öppna ytor har kartlagts för att ge en överblick av befintliga ytor.

Sedan analyserades Fritids ytor tillsammans med Tekniskas för att ge en helhetsbild av utbud och behov i kommunen. Förstudien ligger sedan till grund för handlingsplanen som visar hur spontanaktiviteterna kan möjliggöras.

Trender

Trender i andra kommuner

Den egenorganiserade och spontana rörelsen ökar i popularitet i samhället och andra kommuner vittnar om att det är fler som är aktiva utanför föreningslivet än inom.

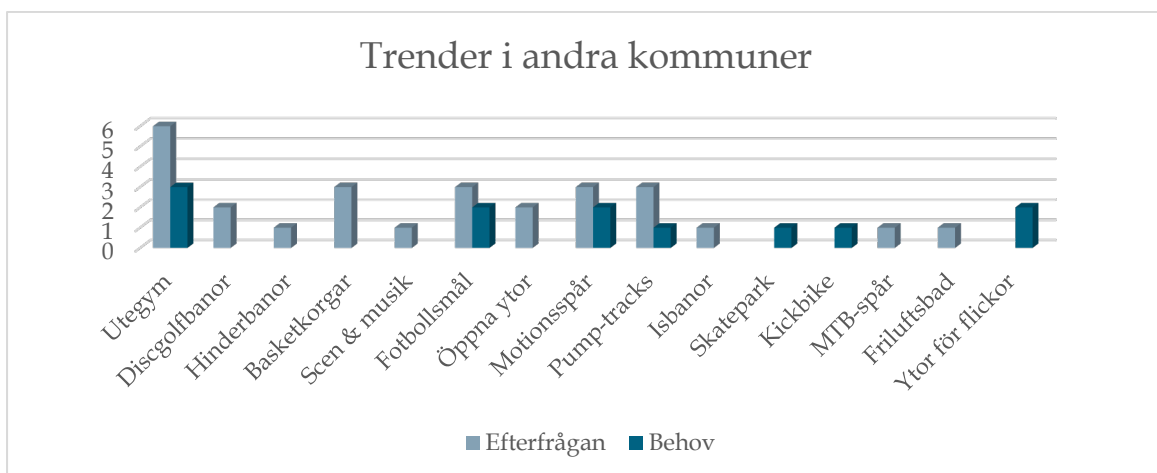
Grunden till en aktiv livsstil skapas i ung ålder och en aktiv barndom ökar sannolikheten till mer rörelse genom livet. Där spelar spontan lek och spel en viktig roll. Det ger rörelsefärdigheter, självförtroende och inre motivation att röra sig vilket leder till rörelserika barn. Rörelserikedom ger en bra grund för en god hälsa genom livet.

En omvärldsbevakning i jämförbara kommuner kopplat till invånarantal har genomförts för att lokalisera vilka typer av spontanaktivitetsytor som är mest attraktiva för spontan rörelse. Tolv kommuner tillfrågades och nio kommuner svarade. I många kommuner efterfrågas fler utegym,

basketkorgar, pump-tracks, discgolfbanor och öppna aktivitetsytor. Enstaka kommuner nämner hinderbanor, kickbike och isbanor samt utomhusytor för sång och dans. Något som kommunerna själva anger är att de behöver satsa mer på fotbollsplaner, motionsspår och moderna utegym.

"Det finns ett behov för spontanytor för flickor i vår kommun. Den är lite svår att tillgodose. Pojkarna tar gärna över multisportarenor, fotbollsplaner och basketplaner. Flickorna önskar sig utomhusytor för sång och dans (scen och musikanläggning), men när vi bygger dem används de inte."

Något som också framgår i omvärldsbevakningen är behovet av att bygga spontanaktivitetsytor i närheten av bostadsområden, ytor som är tilltalande för flickor och aktivitetsytor med större bredd. Flera kommuner vittnar om att spontanaktivitetsytor är något som kommunen satsar på och som anses viktigt samt att de i dagsläget har ett stort utbud av varierande ytor.

Efterfrågan

Efterfrågan i Gävle kommun

Tekniska har genomfört en digital enkät under 2021 för att undersöka Gävlebornas åsikter kring lek- och aktivitetsplatser. Enkäten fick god respons med över 350 svarande.

I enkäten framgår det vilka typer av ytor som invånare saknar och på vilken plats de önskar att ytan var lokaliserad. Efterfrågan kan skilja sig beroende på var en invånare bor. Gävle delas i denna undersökning in i 18 planeringsområden, enligt nedan:

- Andersberg
- Bomhus
- Brynäs
- Forsbacka
- Furuviik
- Hamrånge
- Hedesunda-Grååsen
- Hemlingby-Järvsta
- Hille med omnejd
- Lexe-Hagaström
- Nynäs-Norr
- Stigslund-Strömsbro
- Sätra
- Söder-Hemsta
- Sörby
- Valbo
- Villastaden-Fridhem
- Öster-Alderholmen

Resultatet från enkäten kan, förutom område, också delas upp per åldersgrupp. Där grupperna är indelade om 5 år.

- 0-4 år
- 5-9 år
- 10-14 år
- 15-19 år
- 20-24 år
- 25-29 år
- 30-34 år
- 35-39 år
- 40-44 år
- 45-49 år
- 50-54 år
- 55-59 år
- 60-64 år
- 64-69 år
- 70-74 år

Övergripande

Högre kvalitet och varierande aktiviteter för olika åldrar är högt efterfrågat i Gävle kommun. När det gäller specifika aktiviteter efterfrågas utegym (54 svar), discgolf (46 svar) och aktivitetsplats (38 svar) av flest gävlebor. Därefter följer skatepark (28 svar), vinteraktivitet (19 svar), hinderbana (18 svar), pump-track (16 svar) och motionsspår (14 svar) som populära önskemål.

Analys av resultat

Svaren som samlats in under enkäten kan analyseras på olika sätt. Bland annat per planeringsområde. Bilden nedan visar som exempel att discgolf är frekvent efterfrågat i Villastaden-Fridhem samt vilka övriga önskemål som finns i området. Se bild nedan.

Ett annat sätt att analysera enkätresultatet visar på vilka platser respondenter önskat discgolf fördelat över hela kommunen. Genom denna analys kan intressekluster utläsas för olika typer av önskemål över hela kommunen och där syns även ett intressekluster för just discgolf i området i Villastaden-Fridhem, se bild nedan.

Analysen kan genomföras utifrån flera parametrar och resultatet i sin helhet kan inte redovisas här. Enkätresultatet i sin helhet finns att efterfråga hos Planering och Analys, Tekniska samt Fritidsstöd och utveckling, Fritid för vidare analyser.

Barn och unga

Fritids främsta prioriteringsgrupp är barn och unga 7–20 år enligt idrottspolitiska programmet "En aktiv och hållbar Fritid".

Vid analys av ålderskategori 5–19 år framgår det att skatepark är det mest efterfrågade när det gäller specifik aktivitet. Därefter kommer pump-track och bollplan.

Skatepark är främst efterfrågat i Bomhus, pump-track i Hemlingby-Järvsta samt Hille. Bollplan är efterfrågad i Stigslund-Strömsbro, Bomhus och Furuviik.

Vuxna

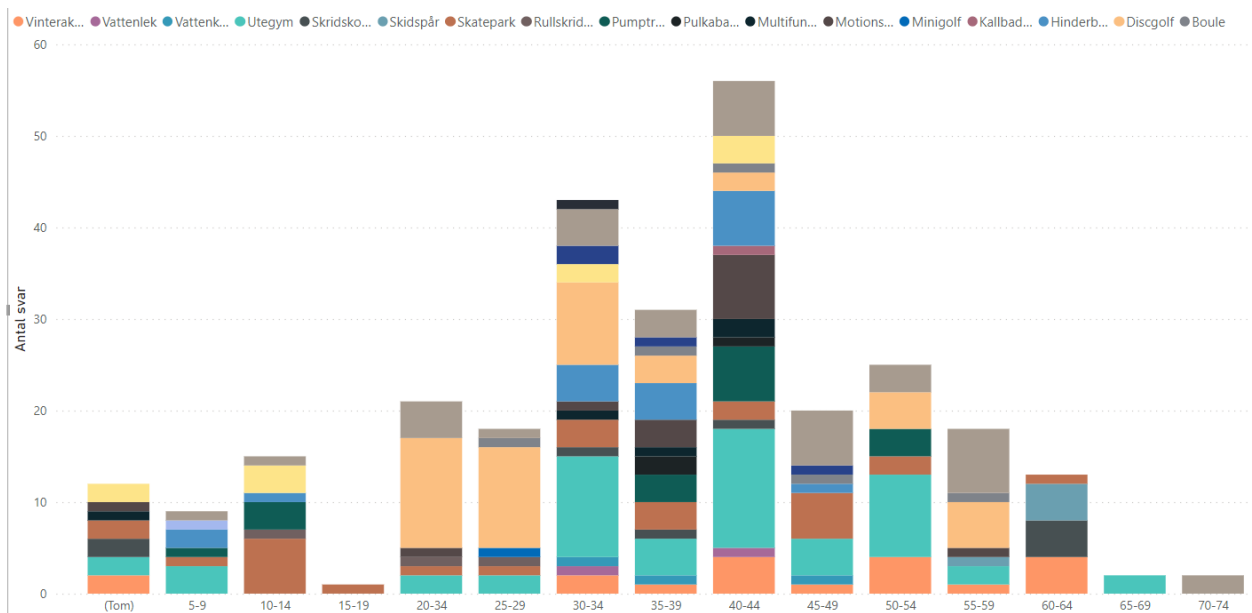
I ålderskategorin 20–59 år efterfrågas discgolf, aktivitetsplats och utegyg när det gäller specifika aktiviteter.

Utegyg och discgolf är mest efterfrågat i Stigslund-Strömsbro. Discgolf är även högt efterfrågat i Villastaden-Fridhem. Aktivitetsplats är främst efterfrågad i Hille.

Äldre

60 år och uppåt efterfrågar främst aktiviteter för vinterhalvåret, så som skidspår, skridskobana och vinteraktivitet. Alla tre aktiviteterna efterfrågas främst i Hille. Skridskobana har även hög efterfrågan i Lexe-Hagatröm.

Stående stapeldiagram på svarsfördelning per åldersgrupp som visar att 15–19 åringar har svarat i låg omfattning medan de flesta respondenterna finns inom åldersspannet 30–44 år.

Kartläggning

Kartläggning av Fritids spontanaktivitetsytor

Ytor som är inkluderade i kartläggningen är ytor som är gratis, öppna för alla och alltid tillgängliga för spontanrörelse. En del av ytorna som inkluderas har öppettider, i den mån att det finns grindar som är låsta under natten. Dock är ytan tillgänglig och öppen för spontan rörelse när grindarna är öppna.

I kartläggningen ingår ytor som Fritid har skötselansvar, alternativt har ett avtal med en förening som har skötselansvaret. Gävle kommun äger marken på större delen av ytorna som ingår i kartläggningen. Några enstaka ytor ligger på mark där en privatperson eller ett företag står som markägare och Fritid eller en förening har skötselansvaret.

Inomhusytor för spontanaktivitet

Fritids inomhusytor delas upp i olika anläggningsskategorier:

- Liten idrottshall
- Mellanstor idrottshall
- Stor idrottshall
- Friidrottsarena
- Ishall
- Fotbollshall

Inomhusytorna kan inte räknas som en spontanaktivitetsyta i kartläggningen, eftersom de inte faller inom kriterierna, att ytan ska vara gratis, öppna för alla och alltid tillgänglig för spontanrörelse.

I ishallarna förekommer allmänhetens åkning under vinterhalvåret. Allmänhetens åkning är gratis och öppen för alla. Tiden för allmänhetens åkning är dock begränsad och infaller vid enstaka tillfällen. Dag, tid och antal timmar kan skilja sig från vecka till vecka och säsong till säsong. Under sportlov och höstlov infaller sig allmänhetens åkning på alla dagar.

Skridskor, Nynäs ishall

Utomhusytor för spontanaktivitet

Bland utomhusytorna är det en hel del av ytorna som stämmer in på kriterierna för att räknas som en spontanaktivitetsyta.

Kategorierna som uppkommit i kartläggningen är:

- Backe
- Badplats
- Basebollplan
- Boulebana
- Dansbana
- Fotbollsplan
- Friidrott
- Hinderbana
- Isyta
- Motionsspår
- Mountainbike-spår (MTB)
- Skidspår
- Tillgänglighetsspår
- Träningsrunda
- Upplevelsespår
- Utegyt
- Volleybollplan
- Öppen yta

Ytor som ingår i kartläggningen, som det finns en av är: basebollplan, boulebana, dansbana, friidrott och hinderbana.

Backe

Det finns två backar, en kan under vinterhalvåret användas för pulkaåkning och båda kan användas för backträning under sommarhalvåret.

Badplatser

19 friluftsbad finns i 7 olika planeringsområden. Dessa är öppna under sommarhalvåret med undantag för vissa bad som också är tillgängliga vintertid.

Fotbollsplaner

Det finns tre fotbollsplaner som alltid är öppna för spontanidrott, dessa är lokaliserade i tre olika planeringsområden.

Isytor

Fem isytor finns i fem olika planeringsområden.

Motionsspår och skidspår

Tio motionsspår lokaliserade i nio planeringsområden. Motionsspåren grenas i flera spår med varierande längd och svårighetsgrad varav vissa även spåras för skidor på vintern. Skidspår finns inom alla nio nämnda planeringsområden. Utöver motionsspåren finns även tillgänglighetsspåret, träningsrundan som är stationsträning utefter ett motionsspår och MTB-spår som infinner sig på en egen teknikbana men även i utsedda motionsspår.

Upplevelsespår

Det finns två upplevelsespår som är riktade mot barn, dessa finns i Hemlingby planeringsområde.

Utegyt

Utegyt erbjuds på fyra olika ställen i fyra olika planeringsområden.

Öppna ytor

Sex stycken öppna ytor med olika underlag finns tillgängliga i sex olika planeringsområden. Öppna ytor kan exempelvis vara en klippt gräsyta, men som inte är linjerad och är utan utrustning.

Planeringsområden

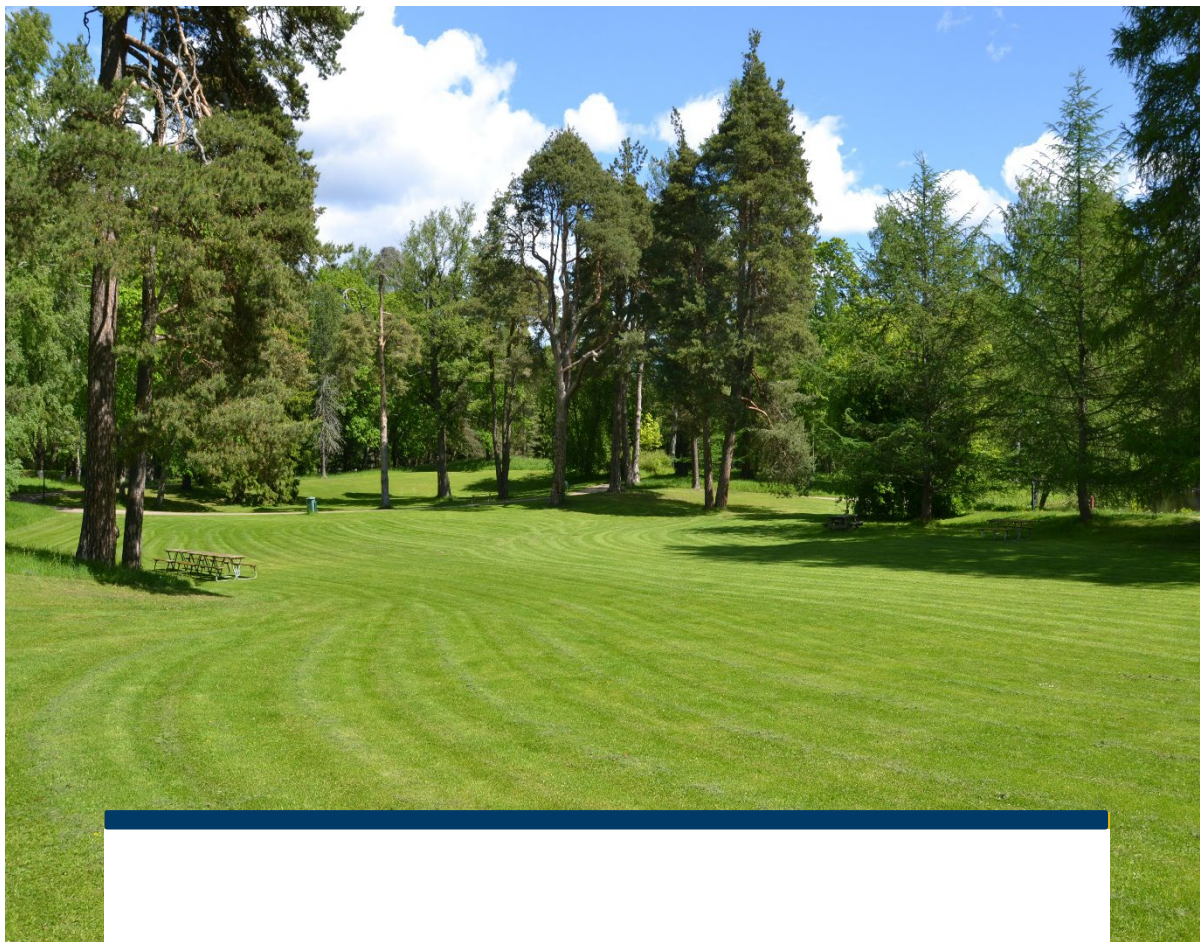
I 15 av de 18 planeringsområdena har Fritid ytor för spontanaktivitet. I Furuvik, Söder-Hemsta och Öster-Alderholmen har Fritid inte några ytor som faller in under kriterierna för spontanaktivitetsytor. Hemlingby-Järvsta och Stigslund-Strömsbro är de planeringsområden i vilka Fritid har flest spontanaktivitetsytor. I Hemlingby-Järvsta infinner sig de flesta spontanaktivitetsytor inom Hemlingby friluftsområde. I Stigslund-Strömsbro består de flesta spontanaktivitetsytor av friluftsbad.

Fritids spontanaktivitetsytor per planeringsområde:

- Andersberg (1)
- Bomhus (4)
- Brynäs (2)
- Forsbacka (6)
- Hamrånge (4)
- Hedesunda-Grååsen (4)
- Hemlingby-Järvsta (13)
- Hille med omnejd (4)
- Lexe-Hagaström (3)
- Nynäs-Norr (1)
- Stigslund-Strömsbro (13)
- Sätra (6)
- Sörby (1)
- Valbo (5)
- Villastaden-Fridhem (2)

Karta över spontanaktivitetsytor.

Behov

Behovsanalys och bedömning

För att få en helhetsbild av kommunens utbud av spontanaktivitetsytor har Fritids och Tekniskas ytor analyserats tillsammans. Utifrån helhetsbilden kan bristsområden pekats ut.

Trygga och attraktiva platser

I Gävle kommuns idrottspolitiska program beskrivs vikten av närhet, tillgänglighet och användbarhet utifrån folkhälsomyndighetens modell. Närhet, tillgänglighet och användbarhet är grundläggande för att barn och unga ska använda anläggningar för idrott, motion och friluftsliv och därigenom skapa sunda levnadsvanor genom rörelse.

- Närhet är en betydande faktor för att främja ett aktivt liv. Om en anläggning eller plats finns nära bostaden eller arbetsplatsen tenderar människor att använda denna mer regelbundet.
- Tillgänglighet innebär att det ska vara lätt och tryggt att ta sig till en viss plats. Tillgängligheten påverkas av trafikbarriärer, kuperad terräng eller brist på information och skyltning.
- För att få till en hög användbarhet, behöver en anläggning vara välskött och i bra skick. Lika viktig är funktionaliteten och kvalitén för att locka till användning och främja ett aktivt liv.

Riksidrottsförbundet beskriver att om en invånare har fyra motionsanläggningar eller fler inom en kilometer från bostaden, rör sig invånaren 5,5 minuter mer per dag jämfört med invånare med en anläggning eller mindre.

Saknas attraktiva utemiljöer och platser för idrott och spontan aktivitet ökar risken för stillasittande livsstilar som medför hjärt- och kärlsjukdomar, övervikt och fetma. Flera omfattande forskningsöversikter visar även att risken för mental ohälsa stiger i förhållande till avsaknad av attraktiva gröna miljöer för fysisk rörelse.

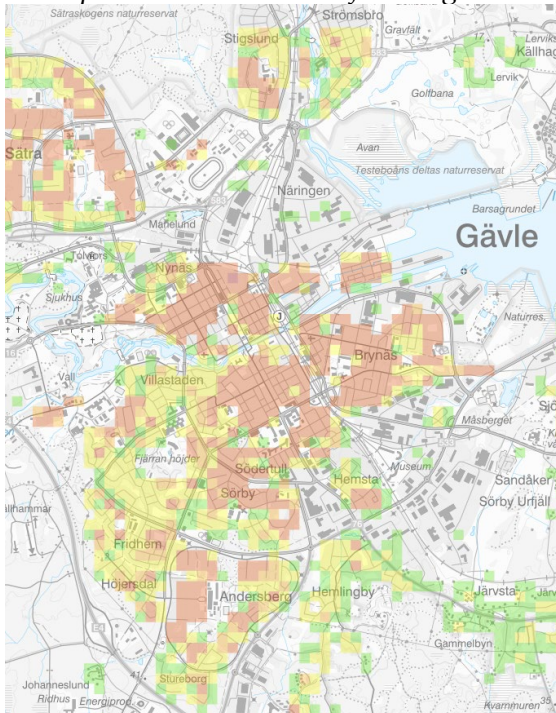

Bedömningsmatris

En bedömningsmatris har tagits fram i uppdraget, för att möjliggöra en behovsanalys. Behovsanalysen utgår från det gemensamma behovet i respektive planeringsområde utifrån kommunens befintliga spontanaktivitetsytor.

I matrisen bedöms avstånd till spontanaktivitetsytor i förhållande till befolkningstäthet. Den är framtagen för att analysera utifrån planeringsområden i en karta som visar på befolkningstäthet och spontanaktivitetsytor. Matrisen ger en översiktlig bedömning över hela kommunen.

Bild på karta som visar befolkningstäthet.

Bedömning av avstånd

300 meter från hemmet är ett vanligt förekommande rekommenderat avstånd till grönområden och lekplatser. Forskning visar att närheten ökar användandet samtidigt som den ger förutsättningar för alla att ta sig till en plats.

Spontanaktivitetsytor används ofta för en specifik aktivitet, där aktiviteten i sig kan motivera individer att ta sig längre än 300 meter.

Spontanaktivitetsytor är också riktade mot barn i skolåldern, ungdomar och vuxna. Utifrån detta har bedömningen gjort att 500 meter är ett rimligt avstånd att förhålla sig till vid planering och disponering av spontanaktivitetsytor.

Bedömningsmatrisen utgår därav från 500 meter till en spontanaktivitetsyta från bostaden.

Befolkningstäthet

Befolkningstäthet räknas per 100x100 meters ruta och i bedömningsmatrisen bedöms:

- 41–500 invånare per ruta
- 501 eller fler invånare per ruta

Behovsgrad

Planeringsområdena har därefter kategoriserats in i olika graderingar, utifrån behovsgrad av spontanaktivitetsytor. Behovsgraderna ska vara ett stöd för bedömning och planering och inte som en strikt anvisning på hur ett område ska bedömas.

Behovsgrad – färg i matris:

	Nivå 1 - starkare röd
	Nivå 2 - röd
	Nivå 3 - orange
	Nivå 4 - grön
	Nivå 5 - grå

Bedömningsmatris

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500- 1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

1 - Mycket stort behov

Planeringsområden med:

- Befolkningstäthet: En ruta eller fler med befolkningstäthet 501 invånare eller fler.
- 1000 meter till närmsta spontanaktivitetsyta.

Saknas spontanaktivitetsyta inom 1000 meter och det finns en eller flera rutor med 501 invånare eller fler bedöms planeringsområdet att ha mycket stort behov av fler aktivitetsytor och ger i bedömningsmatrisen en starkare röd färg. Planeringsområdet med denna typ av bostadsområden kan vara i behov av fler aktivitetsytor alternativt en aktivitetsyta med olika aktiviteter i samma yta för att tillgodose behovet.

2 - Stort behov

Planeringsområden med:

- Befolkningstäthet: 5 rutor eller fler med 41-500 invånare
- Avstånd: 500-1000 meter till en spontanaktivitetsyta

eller

- Befolkningstäthet: En ruta eller fler med befolkningstäthet 501 invånare eller fler.
- Avstånd: 500 meter eller längre till en spontanaktivitetsyta.

Infaller ett planeringsområde inom någon av de två ovanstående kriterierna får området en röd nyans i bedömningsmatrisen.

3 - Medelstort behov

Planeringsområden med:

- Befolkningstäthet: En ruta eller fler med befolkningstäthet 501 invånare eller fler.
- Avstånd: Mindre än 500 meter till en spontanaktivitetsyta.

eller

- Befolkningstäthet: 2-4 rutor eller fler med 41-500 invånare

- Avstånd: Mer än 500 meter till en spontanaktivitetsyta.

Planeringsområden med behovsgrad 3 är ett område med medelstort behov av fler spontanaktivitetsytor. Denna nivå får färgen orange i bedömningsmatrisen.

4 - Litet behov ■

Planeringsområde med:

- Befolkningstäthet: 2-4 rutor eller fler med 41-500 invånare
- Avstånd: Mindre än 500 meter till en spontanaktivitetsyta.

Planeringsområden med behovsgrad 4 är områden som uppfyller befolkningsunderlaget och har mindre än 500 meter till en spontanaktivitetsyta. Denna nivå får färgen grön i bedömningsmatrisen.

5 - Individuell bedömning På övervakningsplanering

Planeringsområden med:

- Befolkningstäthet: 0-1 rutor med befolkningstäthet med fler än 41 invånare per ruta.

I behovsgrad 5 är planeringsområden som inte uppfyller befolkningstätheten och kräver individuella bedömningar. För att matrissen ska kunna appliceras på ett planeringsområde ska planeringsområdet innehålla minst två rutor i klunga med befolkningstäthet på 41 personer eller mer per hektar.

Bild på planeringsområden.

Identifierade behov i kommunen

Planeringsområden med behovsgrad 1 och 2 är:

- Nynäs-Norr
- Bomhus
- Hemlingby-Järvsta
- Stigslund-Strömsbro
- Söder-Hemsta
- Valbo

Planeringsområden med behovsgrad 4 är:

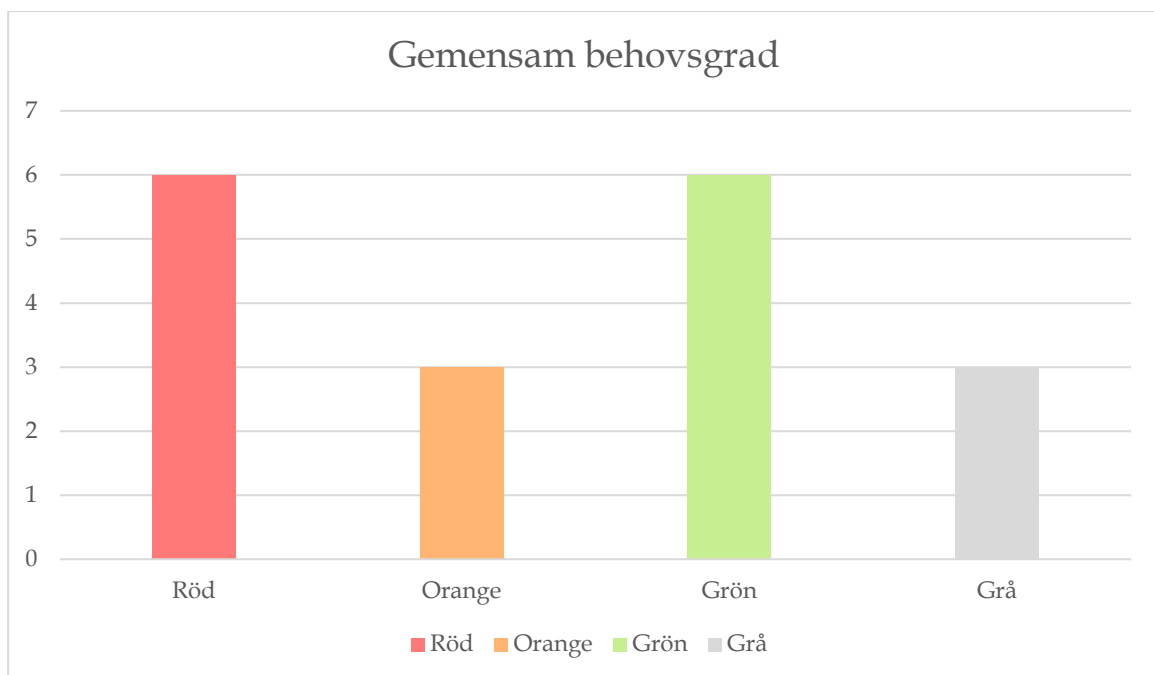
- Brynäs
- Forsbacka
- Lexe-Hagaström
- Sörby
- Villastaden-Fridhem
- Öster-Alderholmen

Planeringsområden med behovsgrad 3 är:

- Andersberg
- Hille med omnejd
- Sättra

Planeringsområden med behovsgrad 5:

- Furuviik
- Hamrånge
- Hedesunda-Grååsen

Identifierade behov i respektive planeringsområde

Andersberg

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar		X	
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500- 1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Andersbergs planeringsområde vara i behovsgrad 3.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. De flesta har 500 meter eller mindre till en spontanaktivitetsyta. Det finns en del med två tätbefolkade rutor i nordvästra delen av Andersberg som har längre än 500 meter till närmsta spontanaktivitetsyta.

Bomhus

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			X
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500- 1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Bomhus planeringsområde vara i behovsgrad 2.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. De flesta har 500 meter eller mindre till en spontanaktivitetsyta. Området Lillhagen har längre än 1000 meter till närmsta spontanaktivitetsyta.

Brynäs

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar	X		
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500- 1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Brynäs planeringsområde vara i behovsgrad 4.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. Alla har 500 meter eller mindre till en spontanaktivitetsyta.

Forsbacka

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar	✗		
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500- 1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Forsbacka planeringsområde vara i behovsgrad 4.

I planeringsområdet Forsbacka finns det ytor med hög befolkningstäthet. Alla har 500 meter eller mindre till en spontanaktivitetsyta.

Furuvik

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	✗	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500- 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Furuvik planeringsområde vara i behovsgrad 5.

I planeringsområdet finns det 0-1 rutor med hög befolkningstäthet.

Hamrånge

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	✗	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500- 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Hamrånge planeringsområde vara i behovsgrad 5.

I planeringsområdet finns det 0-1 rutor med hög befolkningstäthet.

Hedesunda-Grååsen

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500-1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Hamrånge planeringsområde vara i behovsgrad 5.

I planeringsområdet finns det 0-1 rutor med hög befolkningstäthet.

Hemlingby-Järvsta

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500-1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Hemlingby-Järvsta planeringsområde vara i behovsgrad 2.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. I den nya stadsdelen Södra Hemlingby ökar befolkningstätheten och i dagsläget saknas spontanaktivitetsyta där, den delen av planeringsområdet har mer än 500 meter till en spontanaktivitetsyta.

Hille med omnejd

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500-1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Hille med omnejd planeringsområde vara i behovsgrad 3.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. I södra delen av Hille finns två rutor med hög befolkningstäthet som har mer än 500 meter till en spontanaktivitetsyta.

Lexe-Hagström

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar	✗		
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500-1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Lexe-Hagaström planeringsområde vara i behovsgrad 4.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. Alla har 500 meter eller mindre till en spontanaktivitetsyta.

Norr-Nynäs

501 eller fler invånare på 1 hektar			✗
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500-1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Norr-Nynäs planeringsområde vara i behovsgrad 1.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet och är det enda planeringsområdet i Gävle kommun som har en ruta med 501 invånare eller fler. De flesta har 500 meter eller mindre till en spontanaktivitetsyta. Nordligaste delen av planeringsområdet har längre än 1000 meter till närmsta spontanaktivitetsyta.

Stigslund-Strömsbro

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar		✗	
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500-1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Stigslund-Strömsbro planeringsområde vara i behovsgrad 2.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. De flesta har 500 meter eller mindre till en spontanaktivitetsyta. I området Persbacka finns det fem rutor i klunga som har längre än 500 meter till närmsta spontanaktivitetsyta.

Sätra

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar		✘	
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500- 1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Sätra planeringsområde vara i behovsgrad 3.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. I sydöstra delen av Sätra finns det tre rutor med hög befolkningstäthet som har mer än 500 meter till en spontanaktivitetsyta.

Sörby

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar	✘		
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500- 1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Sörby planeringsområde vara i behovsgrad 4.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. Alla har 500 meter eller mindre till en spontanaktivitetsyta.

Söder-Hemsta

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			✘
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500- 1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Söder-Hemsta planeringsområde vara i behovsgrad 2.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. Större delen av området har längre än 500 meter till en spontanaktivitetsyta och vissa rutor har längre än 1000 meter. Det finns sju rutor som inte har en spontanaktivitetsyta inom 500 meter.

Valbo

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			✗
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500-1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Valbo planeringsområde vara i behovsgrad 2.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. De flesta har 500 meter eller mindre till en spontanaktivitetsyta. Området Markheden har längre än 1000 meter till närmsta spontanaktivitetsyta.

Villastaden-Fridhem

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar	✗		
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500-1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Villastaden-Fridhem planeringsområde vara i behovsgrad 4.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. Alla har 500 meter eller mindre till en spontanaktivitetsyta.

Öster-Alderholmen

501 eller fler invånare på 1 hektar			
5 eller fler rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar	✗		
2-4 rutor i klunga med 41-500 invånare per 1 hektar			
0-1 rutor med 41 invånare eller fler	Mindre än 500 meter till en aktivitetsplats	500-1000 meter till en aktivitetsplats	Mer än 1000 meter till en aktivitetsplats

Utifrån befolkningstäthet och avstånd bedöms Öster-Alderholmen planeringsområde vara i behovsgrad 4.

I planeringsområdet finns det ytor med hög befolkningstäthet. Alla har 500 meter eller mindre till en spontanaktivitetsyta.

Handlingsplan

Inledning

Uppdraget ska redovisa ett förslag på en handlingsplan. Handlingsplanen ska belysa hur fler aktivitetsytor för spontan rörelse ska tas fram och vilken nämnd som ansvarar för ytan.

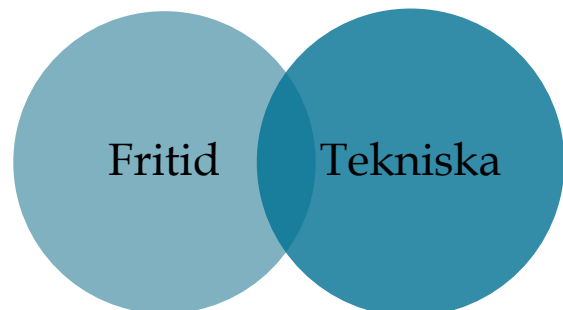
Handlingsplanen grundar sig i förstudien. För att handlingsplanen ska vara aktuell över tid kommer åtgärderna i handlingsplanen presenteras utifrån prioritetsordning och utifrån planeringsområde, i stället för att vara tidsatta och utifrån en specifik plats.

Gränsdragning

Kommunens behov av aktivitetsytor ska gemensamt tillgodoses av Fritid och Tekniska. För att underlätta för både kommunanställda och invånare behövs en tydlig gränsdragning, mellan vilka ytor som tillhör Fritid och vilka som tillhör Tekniska.

Vid analys av befintliga ytor så framgår denna gränsdragning, vilket föreslås användas som uppdelning av spontanaktivitetsytor framgent:

- Fritid ansvarar för ytor som finns inom idrotts-, motions- och friluftsanläggningar.
- Tekniska ansvarar för ytor utanför anläggningar - aktivitetsytor, lekplatser och parker.

Möjliggöra spontanaktivitetsytor

Fritids möjliggörande av fler spontanaktivitetsytor

Tillgodose behov

Fritid ska tillgodose behov där idrotts-, motions- och friluftsanläggningar ligger i anslutning till behovet.

Alternativt där beslut fattas att en ny anläggning ska anläggas.

Planeringsområden med behovsgrad 1 och 2, ska prioriteras. Övriga prioritetsgrader ska ses över och tas i beaktning. Fritid ska tillgängliggöra befintliga anläggningar för spontan rörelse. Anläggningar med aktiviteter som är ovanliga spontanaktivitetsytor i Gävle ska prioriteras.

Utveckla befintliga platser

Befintliga aktivitetsytor ska utvecklas för att nå en bredare målgrupp.

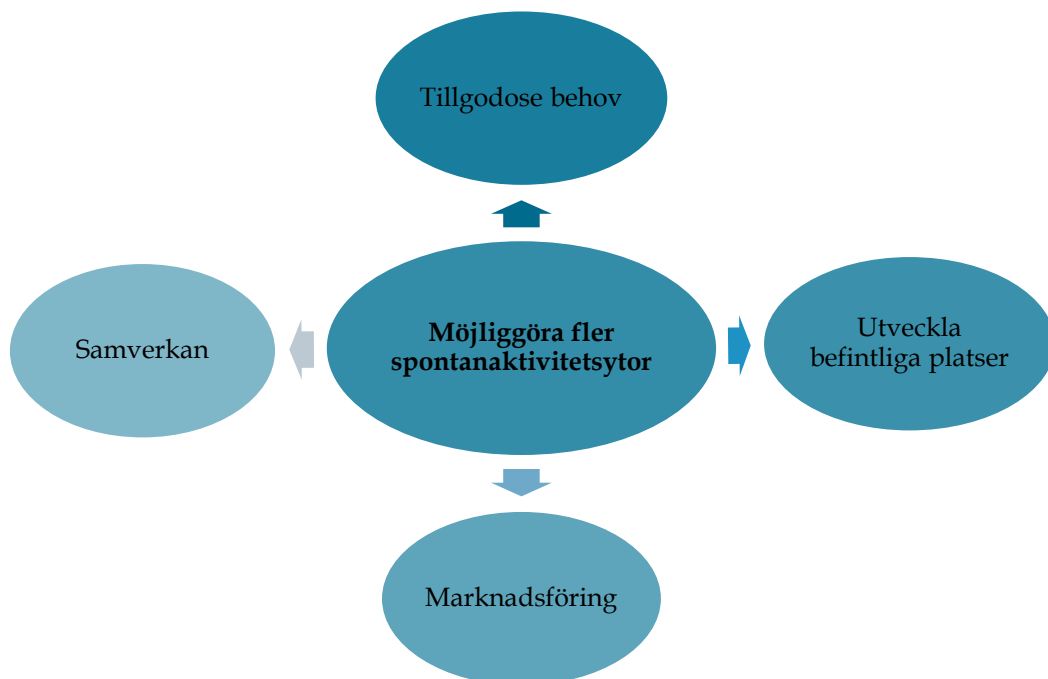
Fleraktivitetsytor, är en aktivitetsyta med flera olika aktiviteter. En fleraktivitetsyta som tilltalar olika åldersgrupper ska eftersträvas.

Marknadsföring

Fritid ska se till att befintliga och nya spontanaktivitetsytor är väl marknadsförda. Det ska finnas digital information på Gävle kommuns hemsida och skyltar på plats.

Samverkan

Vid bedömning av nya behov och vid avhjälpande av bristområden behöver kommunens berörda avdelningar samverka. Fritid ska även samverka med föreningslivet.

Tillgodose behov

Möjliggöra spontanaktivitet i befintliga anläggningar

Genom att öppna upp tider i våra anläggningar kan anläggningarna nyttjas även av icke föreningsanslutna. Anläggningarna är då ett komplement till spontanaktivitetsytor. Alla, oavsett socioekonomisk bakgrund får genom tillgängliggörandet av anläggningar möjlighet att nyttja dessa utan kostnad. Inomhusanläggningarna är även ett viktigt komplement under vinterhalvåret då många utomhusytor inte är brukbara.

Det är eftersträvansvärt att öppna upp "allmänhetens tid" under stående dagar och tider för att undvika osäkerhet om vad som gäller hos såväl allmänhet som föreningar samt att marknadsföra denna förändring så den kommer allmänheten tillkänna.

Upprättande av nya ytor

Vid upprättande av nya spontanaktivitetsytor ska befolkningstätheten och avstånd tas i beaktning. Tillkommande spontanaktivitetsytor ska utgöra ett komplement till närliggande befintliga ytor, därav ska en analys av närliggande ytor genomföras vid framtagandet av nya.

Handlingsplan för att möjliggöra spontanaktivitetsytor i befintliga anläggningar

- Fritid ska verka för att möjliggöra "allmänhetens tid" på olika anläggningar.
- Fritid ska se över befintliga anläggningar i planeringsområden med behov av spontanaktivitetsytor.

Utveckla befintliga platser

Åldersvariation och bredare målgrupp

Många av de befintliga aktivitetsytorna erbjuder en viss typ av aktivitet. Aktivitetsytor med flera olika aktiviteter som tilltalar olika åldrar är att föredra i den mån det är möjligt. Ytorna ska framhäva rörelserikedom för barn och unga.

Handlingsplan för utveckling av befintliga platser

- Fritid ska se över befintliga aktivitetsytor och analysera vilka ytor som kan utvecklas för att erbjuda ytor som tilltalar fler åldersgrupper och målgrupper.

Marknadsföring

Attraktiva och välkända

För att invånare ska använda en yta behöver den synliggöras genom marknadsföring. Invånaren behöver veta var ytan finns och när den är tillgänglig för spontan rörelse och om ytan är gratis. Information kring vilka aktivitetsmöjligheter som det finns på platsen, kan bidra till att fler tar sig till och använder ytan.

Handlingsplan för att marknadsföra spontanaktivitetsytor

- Fritid ska se över befintliga spontanaktivitetsytor och säkerställa att information finns på gavle.se.
- Fritid ska se över befintliga spontanaktivitetsytor och förstärka med skyltning vid behov.

Samverkan

Nya behov och bristområden

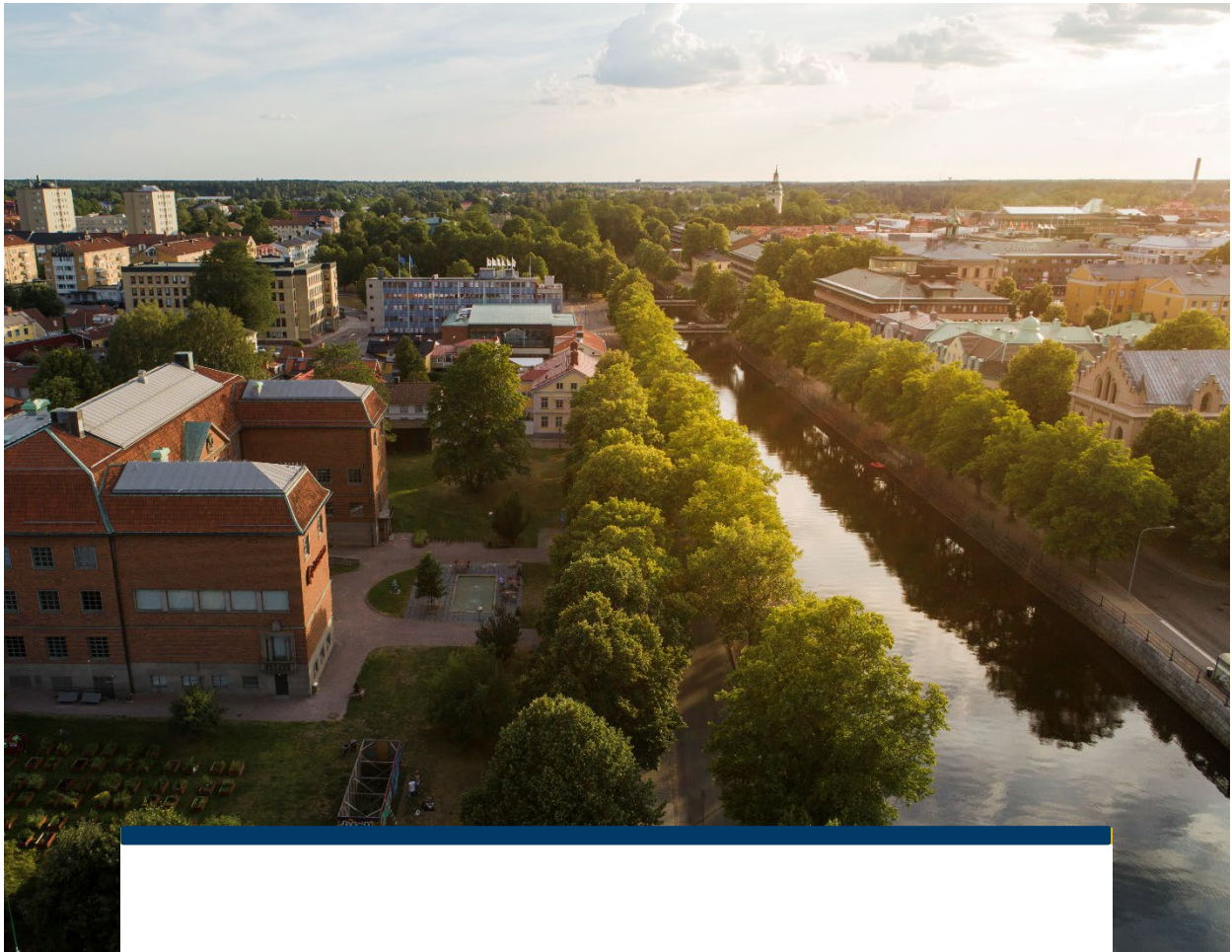
Vid bedömning av nya behov och vid avhjälpande av bristområden behöver kommunens berörda avdelningar samverka. Tekniska kommer att fokusera på bristområden utanför idrotts-, motions- och friluftsanläggningar. Vid nya ytor ska detta kommuniceras verksamheterna emellan.

En del ytor kan möjliggöras för spontan rörelse i samverkan med föreningslivet i form av värds-kapsavtal eller möjliggörande av spontanaktivitetsytor på föreningsägda anläggningar.

Handlingsplan för samverkan i att möjliggöra fler spontanaktivitetsytor

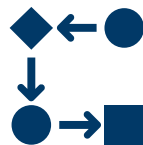
- Fritid ska i samverkan med Tekniska åtgärda bristområden.
- Fritid ska samverka med föreningslivet för att möjliggöra fler spontanaktivitetsytor.

Fortsatt arbete

Fortsatt arbete

Ett fortsatt arbete behövs för att säkerställa kvalitén på framtida behovsanalyser och bedömningar. Data som ligger till grund till bedömningen behöver uppdateras och rutinbeskrivning behöver upprättas för att kvalitetssäkra processen.

Aktuellt underlag

I och med att befolkningstätheten kan öka och minska i ett planeringsområde samt att nya spontanaktivitetsytor kan upprättas och befintliga kan tas bort, är behovsgraden föränderlig. Därmed behövs nya behovsanalyser genomföras kontinuerligt, i samband med att nya ytor ska upprättas.

För att genomföra detta behöver Fritid ajourhålla data till kartan för att den ska hållas aktuell, utifrån att nya spontanaktivitetsytor tillkommer och befintliga tas bort. För att detta ska vara möjligt behöver en webbkarta tas fram och det behövs utredas vem som ansvarar för att upprätta den data som kartan ska innehålla.

Processbeskrivning

Att upprätta en processbeskrivning för att ge stöd till handläggare vid behovsanalys och bedömning är också väsentligt för att säkerställa processen.

Bild på karta som visar Fritids spontanaktivitetsytor i delar av Gävle kommun.

